

บทบาทของกรรมการบริษัทมหาชนจำกัด
ในการป้องกันการครอบงำทางธุรกิจ

นายอนุกุล ตันติมาสน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2363-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ROLES OF DIRECTORS OF PUBLIC LIMITED COMPANY
IN RESPECT OF TAKEOVER DEFENSE

Mr. Anukool Tuntimas

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2363-2

481591

อนุกุล ตันติมาสน์ : บทบาทของกรรมการบริษัทมหาชนจำกัดในการป้องกันการครอบงำทางธุรกิจ.
(ROLES OF DIRECTORS OF PUBLIC LIMITED COMPANY IN RESPECT OF TAKEOVER
DEFENSE) อ. ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร, 244 หน้า. ISBN 974-53-2363-2.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในบริษัทมหาชนจำกัด ตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายไทย ในการใช้วิธีการเพื่อป้องกันการครอบงำทางธุรกิจ ภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของบทบาทหน้าที่กรรมการบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายไทย ภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้น ยังไม่ปรากฏชัดเจนในการตีความบทบาท อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับหลักความระมัดระวัง หลักของความซื่อสัตย์สุจริตในการป้องกันการครอบงำทางธุรกิจแต่อย่างใด ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการปรับใช้กฎหมายให้ถูกต้องเหมาะสมกับคดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งในด้านบทบาทของคณะกรรมการบริษัทนั้น ได้มีการรับแนวความคิดตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์มาประยุกต์ใช้ แต่ก็ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการบริษัทมหาชนจำกัดในการป้องกันการครอบงำทางธุรกิจไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นหากจะมีการกำหนดหลักกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการครอบงำทางธุรกิจขึ้นในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงทฤษฎี แนวความคิดและหลักการของกฎหมาย เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัดในเรื่องของบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทมหาชนจำกัดให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริง และให้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4586126234 : MAJOR LAW

KEY WORD: TAKEOVER DEFENSE / TENDER OFFER / CORPORATE GOVERNANCE / ROLES OF DIRECTORS

ANUKOOL TUNTIMAS : ROLES OF DIRECTORS OF PUBLIC LIMITED COMPANY IN RESPECT OF TAKEOVER DEFENSE. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR SAMRIENG MEKKRIENGKRAI, 244 pp. ISBN 974-53-2363-2.

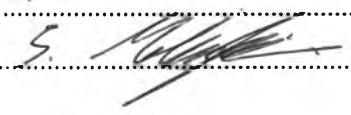
The purpose of this research is to consider the roles and duties of the board of directors in the public limited company under the rules of common law of the United States of America in comparison with Thai laws concerning the use of takeover defensive tactics under the rules of good corporate governance.

The result of this research reveals that, in relation to the roles of the board of directors of the public limited company under the rules of good corporate governance in Thai laws, there is no clear construction in Thai law which is applicable on the roles, powers and duties of the board of directors concerning the concepts of duty of care and duty of loyalty on defending a takeover. Therefore, lack of such construction may cause problem in applying the law to the case to be occurred in the future. In respect of the roles of the board of directors, the concepts of common law are accepted in Thai laws. However, these are not obviously described on the duties of the directors of the public limited company on defending a takeover. In such case, if there would have been the principles of law concerning a defense of the takeover in Thailand, a consideration of the concept, theory and the principles of law is required to be additionally revised. Moreover, an amendment of the Public Company law on duties and responsibilities of the board of directors of the public limited company should be appropriately done in consistency with the actual operation and covered any circumstances that might be occurred in the future accordingly.

Field of study Law

Academic year 2005

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงของรองศาสตราจารย์สำเริง เมฆเกรียงไกร อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร ที่ให้ความกรุณาในการสละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ต้องขอขอบพระคุณ อาจารย์นพดล อินทรลิม อาจารย์สุทธิชัย จิตรวณิช และอาจารย์วสันต์ เทียนหอม ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แนวทาง คำปรึกษาแนะนำ รวมถึงชี้แนะประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนมาโดยตลอด และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณปลิว ตรีวิศวะเวทย์ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่ได้ให้การสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้ รวมถึงคุณชุตินนท์ ต้นตระกูล คุณเนติมา ทรัพย์สุนทรกุล และคุณ อภาภรณ์ บุญยสิงห์ ที่ช่วยจัดหาเอกสารหนังสือที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้เขียนมาโดยตลอด

ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยช่วยเหลือดูแลผู้เขียน รวมทั้งให้กำลังใจผู้เขียนในการศึกษาระดับปริญญาโทจนการทำวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จในที่สุด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. สมมติฐานการวิจัย.....	6
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	7
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
6. วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
บทที่ 2 ลักษณะการป้องกันการครอบงำทางธุรกิจ.....	9
1. สภาพทั่วไปของการครอบงำทางธุรกิจ (Takeover).....	9
2. ความหมายของการครอบงำทางธุรกิจ.....	10
3. มูลเหตุจูงใจในการเข้าซื้อหุ้นเพื่อการเข้าครอบงำทางธุรกิจ.....	14
4. รูปแบบของการซื้อหุ้นเพื่อการเข้าครอบงำทางธุรกิจ.....	17
5. ผู้เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการเข้าครอบงำทางธุรกิจ.....	19
บทที่ 3 กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อหุ้นเพื่อการเข้าครอบงำทางธุรกิจของสหรัฐอเมริกา.....	22
1. สภาพทั่วไปของการซื้อหุ้นเพื่อการเข้าครอบงำทางธุรกิจ.....	22
2. กฎหมายเกี่ยวกับการเสนอซื้อหุ้น.....	28
3. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองการเสนอซื้อหุ้น.....	42
4. บทบัญญัติควบคุมการป้องกันการซื้อหุ้นเพื่อการเข้าครอบงำทางธุรกิจใน สหรัฐอเมริกา.....	48

	หน้า
บทที่ 4 กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อหุ้นเพื่อครอบงำทางธุรกิจของประเทศไทย.....	50
1. สภาพทั่วไปของการซื้อหุ้นเพื่อครอบงำทางธุรกิจ.....	50
2. กฎหมายเกี่ยวกับการเสนอซื้อหุ้น.....	53
3. การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์.....	62
บทที่ 5 หลักการและบทบาทหน้าที่กรรมการตามกฎหมายคอมมอนลอว์.....	65
1. กฎหมายของประเทศในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์.....	65
2. หลักการตัดสินใจทางธุรกิจ (Business Judgment Rule).....	69
3. การแทรกแซงของศาล (Judicial Intervention).....	81
4. หน้าที่แห่งความจงรักภักดี (Duty of Loyalty).....	82
5. แนวความคิดเรื่องความรับผิดชอบของกรรมการที่มีต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง.....	86
บทที่ 6 บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการบริษัท.....	88
1. หลักการ และบทบาทหน้าที่ของกรรมการตามกฎหมายไทย.....	88
2. หลักการเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลในประเทศไทยและต่างประเทศ.....	118
3. บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและแนวคิดในการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance).....	121
4. บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการ.....	125
5. การกำกับดูแลกิจการที่ดีของประเทศไทย.....	133
6. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี.....	139
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	166
1. บทสรุป.....	166
2. ข้อเสนอแนะ.....	185
รายการอ้างอิง.....	189
ภาคผนวก.....	197
ภาคผนวก ก.ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.....	198
ภาคผนวก ข. คำเสนอซื้อหลักทรัพย์.....	227
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	244

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 การปฏิรูปองค์กรของรัฐในสหรัฐอเมริกา.....	119

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
รูปที่ 1 ระบบจัดการและการควบคุมของบริษัท.....	136
รูปที่ 2 ตัวแสดงในกรอบงานการกำกับดูแลกิจการ.....	152